

Remissvar

Vårt diarienummer:
2023-03754

Ert diarienummer:
FI2023/02375

Datum:
2024-02-06

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Enheten för statlig arbetsgivarpolitik

Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet (SOU 2023:45)

Sammanfattning

Vinnova är principiellt positiv till förslaget och det är av yttersta vikt att motverka korruption och stärka allmänhetens förtroende för offentlig verksamhet, men ser svårigheter gällande tillämpningen av den nya lagen i förhållande till arbetstagare med tillsvidareanställning.

Vinnovas ställningstagande

I den föreslagna lagen ska personkretsen utökas med myndighetschefer och andra arbetstagare vilkas arbetsuppgifter medför insyn och tillgång till strategisk och känslig information. Vinnova är positiv till förslaget vad avser statsråd, statssekreterare och myndighetschefer. Vinnova ser dock svårigheter vad gäller tillämpningen av lagen i förhållande till arbetstagare med en tillsvidareanställning.

För statsråd och statssekreterare finns Karensnämnden som hanterar dessa frågor. En utökning till myndighetschefer av övergångsrestriktionerna i detta avseende innebär att befintlig struktur används. Det är även tydligt att myndighetscheferna skulle omfattas av lagen. Den fristående Karensnämnden står även för likabehandling och en utveckling av praxis på området för statsråd, statssekreterare och myndighetschefer.

För det fall personkretsen utökas till andra arbetstagare som myndigheterna själva ska ta ställning till vilka dessa är, kommer det krävas ökade resurser från arbetsgivaren när denne ska avgöra vilka anställningar som ska omfattas av övergångsrestriktioner. Strategiskt viktig information är inte nödvändigtvis förbehållen viss tjänst och vem eller vilka som hanterar sådan information kan ändras över tid. Det kan även bli svårare för arbetsgivaren att rekrytera eftersom det redan vid utlysningen av tjänsten och av avtalsvillkoren för en anställning ska framgå om en arbetstagare ska omfattas av regleringen, särskilt för myndigheter som har behov av att rekrytera från näringslivet. Det är även arbetsgivaren som ska göra prövningen om övergångsrestriktioner ska meddelas vid anställningens upphörande. Arbetsgivaren saknar Karensnämndens erfarenhet av att göra de avvägningar som krävs vid denna prövning. Dagens Karensnämnd består av mycket kvalificerade personer.

Vinnova ser också att förslaget kan medföra svårigheter för den enskilde arbetstagaren när han eller hon avser att avsluta sin anställning och måste anmäla det till arbetsgivaren. Det brukliga är att arbetstagare meddelar sin arbetsgivare först efter att denne har ingått nytt anställningsavtal. Arbetstagare kommer behöva lämna uppgifter om byte av tjänst i ett tidigare skede än vad som nu sker. För det fall ny arbetsgivare inte kan acceptera att invänta en karensperiod, kan det leda till att arbetstagaren inte får tjänsten, utan denne blir kvar hos sin statliga arbetsgivare som har vetskap om att arbetstagaren söker nytt arbete. Det kan vara en mycket obekväm situation för arbetstagaren. Motsvarande problematik finns inte för tidsbegränsade uppdrag.

Vinnova
Sveriges innovationsmyndighet

Besöksadress:
Mäster Samuelstgatan 56,
101 58 Stockholm
Telefon: 08 473 30 00
www.vinnova.se

Fakturaadress:
Vinnova, FE 34, 838 73 Frösön
Levaransadress:
Klara Norra Kyrkogata 14, 101 58 Stockholm
Organisationsnummer: 202100-521

Till skillnad från konkurrensklausuler som används inom näringslivet blir förutsägbarheten för att omfattas av karenstid betydligt mindre för statliga arbetstagare. Detta då bedömningen ska göras i tre olika avseenden vars utfall kan innefatta svåra avvägningar.

I detta ärende har generaldirektör Darja Isaksson beslutat. Juristen Sofia Lysell har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Anna Oback deltagit.

Darja Isaksson